

PATIËNTEN INFORMATIE

Vrijheidsbeperkende maatregelen (fixatie)

**MAASSTAD
ZIEKENHUIS**

een santeon ziekenhuis

De behandelend arts of verpleegkundige heeft met u gesproken over het (eventueel) toepassen van vrijheidsbeperkende maatregelen bij uzelf, uw familielid of naaste. Door middel van deze folder willen wij u graag informeren over deze maatregelen en het toepassen hiervan binnen het Maastricht Ziekenhuis.

Wat zijn vrijheidsbeperkende maatregelen?

Met vrijheidsbeperkende maatregelen worden maatregelen bedoeld die beperkende gevolgen hebben voor de individuele bewegingsvrijheid van de patiënt. Hierbij moet bijvoorbeeld gedacht worden aan:

- beddekken;
- Zweedse band in combinatie met pols- en enkelbanden.

Vrijheidsbeperkende maatregelen kunnen ingezet worden bij patiënten die als gevolg van ziekte ernstig verward of onrustig zijn geworden. Dit kan leiden tot vallen uit de stoel of bed, uittrekken van een infuuslijn, drain, beademingstube of katheter, of uit bed stappen als dat nog niet verantwoord is. Verwardheid kan ook leiden tot agressief gedrag gericht op zichzelf of anderen.

Geprobeerd wordt in een zo vroeg mogelijk stadium in te schatten of een patiënt een verhoogd risico heeft om verward te worden, zodat hierover gesproken kan worden met de patiënt of diens familie. De voorkeur gaat altijd uit naar de minst ingrijpende maatregel. Als fixeren noodzakelijk lijkt, dan wordt dit zeer zorgvuldig uitgevoerd.

Doel van de vrijheidsbeperkende maatregelen is:

- het voorkomen van letsel bij de patiënt (en anderen);
- het kunnen vervolgen van de afgesproken medische behandeling.

'Nee, tenzij...' beleid

Binnen het Maasstad Ziekenhuis wordt een 'Nee, tenzij...' beleid gevoerd ten aanzien van het toepassen van vrijheidsbeperkende maatregelen. Dit houdt in dat deze maatregelen enkel ingezet mogen worden als er geen andere mogelijkheden meer zijn om de veiligheid voor de patiënt/zijn omgeving te kunnen waarborgen.

Om het toepassen van deze maatregelen zoveel mogelijk te beperken, wordt veel aandacht besteed aan preventieve en alternatieve maatregelen. Hierbij kan gedacht worden aan:

- medicatie;
- mogelijkheid tot blijven slapen in de kamer van de patiënt voor familie (rooming-in);
- uitbreiding van huidige bezoektijden/mogelijkheid tot het verrichten van zorgactiviteiten door familie (zorgparticipatie);
- zoveel mogelijk spreiden van het aantal bezoekers over de dag. Eén bezoeker is beter dan meerdere bezoekers tegelijkertijd;
- regelmatige uitleg aan de patiënt waar hij/zij is en met welke reden;
- samen met de patiënt de maaltijd te nuttigen;
- zoveel mogelijk een eigen huiselijke sfeer creëren door bekende spullen van huis mee te nemen. Denk aan foto's, beeldjes, vaasjes etc.;
- familie vragen om ook eigen kleding en degelijke schoenen mee te nemen in plaats van pyjama's en pantoffels;
- streven om het dag-nachtritme zoveel mogelijk in stand te houden, overdag dus niet naar bed;
- proberen om de patiënt bij de dag te houden, door een kalender met dag, datum en jaartal dagelijks bij te houden en daarnaast een klok met de juiste tijd in het zicht op te hangen.

Waar worden de vrijheidsbeperkende maatregelen toegepast?

Het is voor iedere klinische patiënt op iedere verpleegafdeling mogelijk dat overgegaan moet worden tot het inzetten van vrijheidsbeperkende maatregelen. Om dit op een verantwoorde en veilige manier te doen, zijn binnen het Maasstad Ziekenhuis afspraken gemaakt om deze patiënten over te plaatsen naar de afdelingen Interne Geneeskunde (afdeling 9) en Chirurgie (afdeling 1). Dit geldt niet voor patiënten van de Intensive Care, de Kinderafdeling of de Spoedeisende Hulp. Tevens zijn uitzonderingen mogelijk voor patiënten in het Brandwondencentrum, aan de telemetrie of op de stroke-unit.

Risico's

Wanneer een patiënt gefixeerd is, kunnen drukplekken ontstaan. Tevens is beknelling een zeldzaam, maar ernstig risico. Daarnaast kan het toepassen van vrijheidsbeperkende interventies juist meer onrust en angst opwekken.

Besluitvorming en registratie

Het besluit om de bewegingsvrijheid van u of uw naaste te beperken wordt door de arts genomen, conform de wettelijke voorschriften in de Wet op de Geneeskundige Behandelings Overeenkomst (WGBO). De arts doet dit altijd in nauw overleg met de verpleegkundige. Tevens wordt ten tijde van besluitvorming altijd advies van een psychiater of geriater ingewonnen.

Voorafgaand aan de uitvoering wordt met de vertegenwoordiger van de patiënt overlegd om het genomen besluit te toetsen en goed te keuren. De vertegenwoordiging is bij wet geregeld en is iemand die voor een patiënt mag optreden en beslissen. De volgende personen kunnen vertegenwoordiger zijn in volgorde:

- curator of mentor (benoemd door de rechter);
- de schriftelijke gemachtigde (benoemd door patiënt);
- de echtgenoot of partner (niet benoemd, vrijwillig);
- een ouder, kind, broer of of zus (niet benoemd, vrijwillig).

Soms is er sprake van een noodsituatie waarbij alternatieve maatregelen niet mogelijk zijn. In dat geval mag de verpleegkundige in samenspraak met een arts overgaan tot het toepassen van vrijheidsbeperkende maatregelen. De vertegenwoordiger of familie wordt hiervan zo spoedig mogelijk op de hoogte gebracht.

Dagelijks wordt elke 2 uur de toepassing van vrijheidsbeperkende maatregelen geregistreerd. Hierbij wordt tegelijkertijd de patiënt beoordeeld. Het registratieformulier bevindt zich in het elektronisch dossier van de patiënt. Tijdens toepassing van vrijheidsbeperkende maatregelen wordt de patiënt gericht geobserveerd en verpleegd. Dagelijks wordt bekeken of deze maatregelen nog noodzakelijk zijn.

Nazorg en vragen

Gezien het ingrijpende karakter van de maatregel is er altijd de mogelijkheid tot het (na)bespreken van de situatie met een verpleegkundige of behandelend arts.

Heeft u na het lezen van deze folder nog vragen, dan kunt u deze stellen aan een verpleegkundige of behandeld specialist.

De informatie in deze folder is belangrijk voor u. Als u moeite heeft met de Nederlandse taal, zorg dan dat u deze folder samen met iemand leest die de informatie voor u vertaalt of uitlegt.

The information in this brochure is important for you. If you have any difficulties understanding Dutch, please read this brochure together with somebody who can translate or explain the information to you.

Bu broşürdeki bilgi sizin için önemlidir. Hollandaca dilde zorlanıyorsanız, bu broşürü size tercüme edecek ya da açıklayacak biriyle birlikte okuyun.

Informacje zawarte w tym folderze są ważne dla Państwa. Jeśli język niderlandzki sprawia Państwu trudność, postarajcie się przeczytać informacje zawarte w tym folderze z kimś, kto może Państwu je przetłumaczyć lub objaśnić.

المعلومات المتواجدة في هذا المنشور مهمة بالنسبة لكم. إذا كنتم تواجهون صعوبة في اللغة الهولندية،
إحرصوا حينئذ على أن تقرأوا هذا المنشور بحضور شخص ما، الذي يترجم لك المعلومات الواردة فيه
أو بشرحها لكم.

Maasstad Ziekenhuis
Maasstadweg 21
3079 DZ Rotterdam

T: (010) 291 19 11

I: www.maasstadziekenhuis.nl / www.maasnik.nl (kinderwebsite)

I: www.maasstadziekenhuis.nl/mijn (patiëntenportaal)

